

8.Sınıf TC İnkılap Tarihi Konu Özetleri

4.Ünite : Atatürkçülük ve Çağdaşlaşan Türkiye

3.Bölüm : Hukuk Alanında Yapılan İnkılaplar

a. Neden Hukuk?

İnsanlar arasındaki sosyal ilişkileri, insanların birbirine karşı olan sorumluluklarını ve devletle olan ilişkilerini düzenleyen kurallar bütününe "hukuk" adı verilmektedir. Toplumun gereksinimlerine cevap veren hukuk kuralları, toplumun güvenli ve huzurlu olarak yaşamasını sağlar. Osmanlı Devleti'nde çoklu hukuk sistemi mevcuttu. Bu sistemde şer'i mahkemeler, Batı tarzı mahkemeler ve azınlıklara ait mahkemeler yer alıyordu. Ülkede farklı mahkemelerin bulunması karmaşaya neden olmakta idi. Bu durum cumhuriyet yönetiminin olmazsa olmazları olan millî egemenlik ve eşitlik ilkesi ile çelişiyordu.

b. Medeni Kanun (4 Ekim 1926)

Medeni Kanun: Medeni kanun, kişilerin tüm yaşam ilişkilerini özel hukuk açısından düzenleyen, toplum ve insan yaşamında çok önemli bir yer tutan kanundur. Kişilerin hak ve ödevleri, ailenin kuruluşu, miras ilişkilerinin düzenlenmesi Medeni Kanun'un konuları içine girer.

Türk milletinin temel ihtiyaçları dikkate alınarak hukuk alanında inkılaplar gerçekleştirilmeli ve ülkede hukuk birliği sağlanmalı idi. Bir an önce hukuk kurallarının çağdaş yaşamın gereklerine göre değişmesi ve laik bir yapı kazanması gerekiyordu. Kurtuluş Savaşı'ndan sonra, hemen her alanda olduğu gibi hukuk alanında da yeniliklere girilmiş ve yapılacak yeniliklerle ilgili çalışmalar başlatılmıştı.

Cumhuriyetin ilanından sonra hukukun laikleşmesi gerektiği düşünülmesine rağmen, hâlen Osmanlı İmparatorluğu'ndan kalan ve **Mecelle** adı verilen medeni kanun uygulanmaktaydı. Mecelle, değişen ve gelişen Türk toplumunun gereksinimini karşılamıyordu. 19. yüzyılın ihtiyaçları da dikkate alınarak hazırlanan Mecelle'de bazı yeni kanunların yanı sıra içerisinde biraz da borçlar hukuku yer alıyordu.

Mustafa Kemal, Türkiye'yi çağdaş uygarlık düzeyine ulaştırmak için pek çok inkılap gerçekleştirmek istiyordu. Fakat yeniliklere ve yenileşmeye çok fazla açık olmayan Mecelle adındaki kanun, bu gelişmelerin önünde engel olarak görülüyordu.

Yapılan çalışmaların sonucunda, çok az bir değişiklikle İsviçre yasalarından alınan **Türk Medeni Kanunu** 17 Şubat 1926 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından kabul edildi. Kanun, 4 Ekim 1926 tarihinde yürürlüğe girdi.

Unutmayınız

Mecellenin yerine yeni bir kanun hazırlanması gerekiyordu. Fakat yeni kanunun hazırlanması uzun bir zaman alacaktı. Bu sebeple Avrupa'dan Türk toplumunun yapısına uygun bir medeni kanunun alınması uygun görüldü. Yapılan incelemeler sonucunda İsviçre Medeni Kanunu'nun alınmasına karar verildi. Bu kararın verilmesinde İsviçre Medeni Kanunu'nun;

- Türk kültür yapısına uygun olması,
- En son hazırlanan kanunlardan biri olması,
- Laikliğe uygun olması gibi özellikleri dikkate alındı.

Medeni Kanun'da Ne Var?

Laiklik ilkesini temel alır. Hukukta bütün Türk vatandaşlarını kapsayacak şekilde kadın - erkek eşitliğini esas alır.

Aile içi hukuk kurallarına yer verir. Evlenme, boşanma gibi konuları içermenin yanında çocukların haklarını da korur.

Mirastan kadın ve erkek eşit oranda pay alır.

Mahkemelerde kadın ve erkeklerin şahitliğinde eşitlik ilkesi uygulanır.

Tek eşli evlilik ve resmî nikâh zorunluluğu vardır. Kadınlara iş hayatında istediği mesleği seçme ve yapma hakkı tanır.

Unutmayınız

Medeni Kanun ile Türk kadını sadece hukuk alanında haklarına kavuşmadı. Aynı zamanda, kadının sosyal hayattaki ve iş hayatında statüsü artırılarak erkeklerle eşitlenmiş oldu.

Yenilenen bu kanunla Türk hukuku, din kurallarına dayanmayan, örneğini Batı'dan alan laik, çağdaş ve modern bir yapıya kavuştu. Osmanlı Devleti'nin Tanzimatla başlattığı hukuktaki batılılaşma anlayışı Cumhuriyet Dönemi'nde batılı ülkelerden alınan bir çok kanun ile Türk hukukunun modernleştirilmesi çalışmalarına devam edildi. İtalya'dan alınan Ceza Kanunu (1926), İsviçre'den alınan Ticaret Kanunu (1929), Almanya'dan alınan Ceza Muhakemeleri ve Deniz Ticaret Kanunu (1932), yine İsviçre'den alınan İcra ve İflas Kanunu (1932) ile hukuk alanında önemli adımlar atılmıştır. Türk kadını, Medeni Kanun'un yürürlüğe girmesi ile sosyal ve ekonomik yönden kalkınmış ülkelerin kadınlarının sahip oldukları hakları elde etmiştir.